

Lekcja 3

19 lipca

TRUDNY POCZĄTEK

Tekst przewodni: Wj 5,1-2.

Zakres studium: Wj 5,1-7,7.

Część I: Przegląd

Wprowadzenie

Sytuacja Izraelitów zmieniała się w niespodziewany sposób. Bóg obiecał, że wyprowadzi swój lud z Egiptu, ale zamiast obiecanej wolności Izraelici doświadczyli pogorszenia swojego położenia. Faraon narzucił im nierozsądne wymagania. Ponadto odmówił wypuszczenia Izraelitów, by mogli odejść i oddawać cześć swojemu Bogu. Okoliczności, w jakich się znaleźli, były tak złe, iż Izraelici „nie słuchali Mojżesza z powodu upadku ducha i ciężkiej pracy” (Wj 6,9). Jednak Bóg polecił Mojżeszowi, by znowu udał się do faraona. Mojżesz dwukrotnie zgłaszał sprzeciw wobec Bożego nakazu: „Jakże więc usłucha faraon” (Wj 6,12.30), skoro nawet Izraelici nie zwracają uwagi na to, co mówię? „Zwłaszcza że jestem niewprawny w mówieniu” (Wj 6,12).

W tej części *Księgi Wyjścia* (Wj 5,1-7,7) zawarty jest szereg różnych dialogów. Spotkania i dialogi między różnymi osobami i grupami przygotowują scenę wielkiego pokazu chwały Bożej:

1. Mojżesz i Aaron rozmawiają z faraonem (Wj 5,1-5).
2. Faraon rozmawia z zarządcami niewolników i izraelskimi nadzorcami (Wj 5,6-9).
3. Zarządcy niewolników i izraelscy nadzorcy rozmawiają z ludem (Wj 5,10-14).
4. Izraelscy nadzorcy rozmawiają z faraonem (Wj 5,15-18).
5. Izraelscy nadzorcy rozmawiają z Mojżeszem i Aaronem (Wj 5,19-21).
6. Mojżesz rozmawia z Panem (Wj 5,22-6,8).
7. Mojżesz rozmawia z ludem (Wj 6,9).
8. Pan rozmawia z Mojżeszem (Wj 6,10-12).

Po tych dialogach następują stwierdzenia, które wypowiedział do Mojżesza i Aarona. Pomiędzy tymi stwierdzeniami zamieszczona została genealogia Mojżesza i Aarona (Wj 6,14-25). Następnie zapisany jest kolejny dialog między Mojżeszem i Panem jako wstęp do dziesięciu plag (Wj 6,28-7,5). W ostatniej części tej sekcji podkreślone jest posłuszeństwo Mojżesza i Aarona, gdyż uczynili oni wszystko tak, jak Pan im nakazał (Wj 7,6). To potwierdzenie posłuszeństwa jest uzupełnione podaniem wieku Mojżesza (80 lat) i Aarona (83 lata) (Wj 7,7).

Przykład Mojżesza i Aarona świadczy, że w służbie dla Boga nie ma emerytury. On potrzebuje wszystkich, by ściśle współdziałali z Nim w rozwoju Jego dzieła - młodych i starszych, mężczyzn i kobiety, dzieci i dorosłych, wolnych i niewolników, bogatych i biednych, wykształconych i niewykształconych, ludzi na wysokich stanowiskach i rozległych wpływach, jak również prostych pracowników. Każdy może wykonywać swoją rolę i razem możemy wypełnić misję zleconą nam przez Boga.

Tematy lekcji

Wbrew temu, że faraon stanowczo odrzucił Boże żądanie: „Wypuść lud Mój”, Bóg przygotował sposób uwolnienia Jego ludu. Jednak lud stracił wiarę. Nawet Mojżesz spierał się z Bogiem, pytając o przyczynę pogorszenia sytuacji: „Panie! Dlaczego wyrządziłeś zło temu ludowi? Dlaczego mnie tu posłałeś?” (Wj 5,22). Te trudne pytania wynikały z faktu, że po pierwszym spotkaniu Mojżesza z faraonem sytuacja Izraelitów skomplikowała się, a brzemień ich niewolniczej pracy stało się nie do zniesienia. Ani Mojżesz, ani Izraelici nie spodziewali się czegoś takiego. Liczyli na rychłe wyzwolenie z niewoli, gdyż wiedzieli, że ich Bóg jest potężnym Stwórcą, który może dokonać czegoś, czego nikt inny nie może dokonać. Co za druzgoczące rozczarowanie! Jednak Bóg przygotowywał scenę wyzwolenia i uzbroił Mojżesza i Aarona do kolejnej konfrontacji z władcą Egiptu.

Część II: Komentarz

Tekst przewodni ukazuje scenę dramatu, który ma się rozegrać. Na scenie pojawia się Mojżesz, który po czterdziestu latach nieobecności w Egipcie znowu przybywa do pałacu faraona (w 1450 roku p.n.e.). Mojżesz i Aaron przybywają do faraona Totmesa III i oznajmiają mu Boży nakaz: „Wypuść lud mój, aby mi służył” (Wj 7,16). Faraon odmówił uznania istnienia Pana i Jego władzy. Sam uważał się za boga Egiptu, czczył całe mnóstwo bóstw wymyślonych przez ludzi i nie chciał przyjąć do wiadomości nakazu żywego Boga Hebrajczyków. Jego arogancka odpowiedź określa egipską władzę jako zbudowaną na fundamencie materialistycznej pogańskiej kultury wyznającej własnych bogów w formie fizycznych bożków. Faraon zaprzeczył nie tylko władzy Boga, ale także Jego istnieniu: „Któż to *jest* Pan, bym miał słuchać głosu jego i wypuścić Izraela? Pana nie znam, a Izraela nie wypuszczę”. „Dlaczego to, Mojżeszu i Aaronie, chcecie oderwać [dosł. uwolnić] lud od jego pracy? (...) Chcecie, żeby świętowali [hebr. *szabat*] zamiast pracować?” (Wj 5,2.4-5). Hebrajskie słowo oznaczające Egipt to

micrajim, co oznacza kraj o „podwójnym chwycie”, a odnosi się do surowego zniewolenia i despotycznej władzy odbierającej ludziom możliwość decydowania o sobie.

W odpowiedzi na żądanie Pana faraon wspomniał, że Mojżesz i Aaron chcą odciągnąć Izraelitów od pracy i pozwolić im, by odpoczywali. Hebrajskie słowo *szabat* wskazuje na odpoczywanie w siódmym dniu tygodnia, jak wskazują zarówno żydowscy jak i chrześcijańscy interpretatorzy. Wyrażenie „odpocząć od” pracy występuje poza tym tylko w jednym miejscu, mianowicie w Rdz 2,2-3 (powtórzone dwukrotnie). Ciekawe, że faraon nie zgadza się także na żądanie Mojżesza i Aarona, by wypuścić (od *para*’, „pozwolić odejść” i „uwolnić”) Izraelitów. (Ciekawe, że czasownik *para*’ ma w języku hebrajskim te same spółgłoski co słowo tłumaczone jako „faraon”, zatem odpowiedź władcy może mieć następujące znaczenie: „Dlaczego zachowujecie się jak faraon próbując uwolnić ludzi od ich pracy?”).

Faraon Totmes III miał dwa lata, kiedy został osadzony na tronie przez kapłana po śmierci jego ojca Totmesa II w 1504 roku p.n.e. Osadzenie Totmesa III na tronie miało na celu nie dopuścić, by Mojżesz został władcą Egiptu. W tym czasie Mojżesz, adoptowany syn faraona Hatszepsut, miał 26 lat. Totmes III współrządził ze swoją przybraną matką Hatszepsut do 1482 roku czyli do jej śmierci. Kiedy Hatszepsut zmarła, Mojżesz przebywał w kraju Midianitów. Totmes III miał 24 lata, kiedy objął samodzielnie władzę. Nakazał zniszczyć niemal wszystkie wizerunki i posągi Hatszepsut oraz napisy wymieniające jej imię. Zastąpił także udanymi kampaniami militarnymi. Jest uważany za największego wodza wojskowego, jaki panował w starożytnym Egipcie. Był także wyjątkowym budowniczym. W 1450 roku p.n.e., kiedy Izraelici wyszli z Egiptu, Totmes III miał 56 lat.

Boże przymierze

Zanim Bóg wyprowadził Izraelitów z Egiptu, zapewnił ich, że wypełni przymierze zawarte z Abrahamem, Izaakiem i Jakubem. Obiecał ich przodkom, że „im da ziemię kanaanejską” (Wj 6,4), jak czytamy w Rdz 12,7; 17,8. Bóg wspominał na to przymierze, a ponieważ czas się wypełnił, przysłała pora na działanie. Pan postanowił interweniować dla dobra swojego ludu. Poleciał Mojżeszowi, by zapewnił Jego lud, iż Jego obietnica na pewno się spełni. Jego słowo się wypełni. To zapewnienie jest zapisane w ważnym fragmencie Wj 6,6-8.

Bóg zaczął od uroczystej samoidentyfikacji: „Jam jest Pan”. Przez tę formułę rozpoznawczą, która jest powtórzona piętnaście razy w *Księdze Wyjścia*, zwłaszcza w części dotyczącej plag (Wj 6,2.6.7.8.29; 7,5.17; 10,2; 12,12; 14,4.18; 15,26; 16,12; 29,46; 31,13), Pan podkreśla swoją bliskość, miłość i troskę wobec Jego ludu. Ta bliskość i troska miały zostać uznane zarówno przez Izraelitów jak i Egipcjan. On postanowił wyzwolić swój lud, jak obiecał, i wyprowadzić go z egipskiej niewoli.

Pan podkreślił cztery różne odkupieńcze działania dla Jego ludu i formalnie obiecał:

1. „Ja was uwolnię [forma hifil czasownika *jatsa*’ znaczy «sprawię, że staniecie się wolni»] od ciężarów nałożonych przez Egipcjan”.
2. „Wybawię [forma hifil od czasownika *natsal* znaczy «uratować», «wyrwać», «wyzwolić», «zbawić»] was z ich niewoli”.
3. „Wyzwolę [*ga’al*] was wyciągniętym ramieniem i przez surowe wyroki”.
4. „Przyjmę [*laqakh*] was za swój lud, i będę [*hajah*] wam Bogiem”.

Obietnice te kulminują się w formule przymierza, która podkreśla bliską więź i jedność miłości między Panem i Jego ludem. Ta więź jest wypełnieniem obietnicy danej przez Boga Abrahamowi (Rdz 17,7-8). (W żydowskiej paschalnej liturgii *Sederu* ten fragment *Pisma Świętego* odgrywa kluczową rolę i wiąże się z symboliką czterech kubków wypijanych przez tych, którzy świętują ten akt odkupienia z niewoli egipskiej).

Następnie po raz pierwszy w *Księdze Wyjścia* Pan oznajmia, że „wy”, to znaczy Izraelici, „poznacie, że Ja, Pan, Bogiem waszym” (Wj 6,7). Przedtem to Pan znał ucisk, cierpienie i boleść swojego ludu, ale teraz to Jego lud „pozna” swojego Boga.

Pan dodał jeszcze dwie obietnice: (1) „I wprowadzę was do ziemi, którą przysiągłem dać Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi” (Wj 6,8); „Dam wam ją w dziedzictwo” (Wj 6,8). Rytmiczne powtórzenie boskiego „Ja” jest wyraźną gwarancją, że słowo Boga się wypełni. Czterokrotnie w Wj 6,2-8 pojawia się tożsamościowa formuła „Jam jest Pan”. To wyrażenie występuje na samym początku i na samym końcu tego fragmentu jako *inclusio*, czyli kłama spinająca strukturę parasola (Wj 6,2.8), a także w dwóch dodatkowych miejscach w Wj 6,6-7.

Reakcja Izraelitów, jak czytamy w wersecie 9, jest dość rozczarowująca. Mojżesz przemawiał do nich, ale oni byli tak przygnębieni, iż nie słuchali słów zapewnienia kierowanych do nich przez Pana. Jednak Boże odkupieńcze działania miały się objawić w całej ich chwalebnej rzeczywistości.

Część III: Zastosowanie

1. Czego możesz się nauczyć z bardzo otwartego, wręcz konfrontacyjnego dialogu Mojżesza z Panem? Jak ten przykład wpływa na twoją więź z Panem? W jaki sposób możemy kierować do Niego nasze myśli, uczucia i pragnienia w zupełnie szczerzy sposób? Jak możemy mówić Mu o naszych negatywnych emocjach, takich jak rozczarowanie, rozgoryczenie, frustracja, nienawiść, zawiść i gniew?

2. Nie wierzymy w los ani determinizm. Nie wierzymy też w przypadek czy szczęście. Wierzymy w godne zaufania kierownictwo Boże, kiedy szczerze i uczciwie prosimy je o nie. Jak możemy się nauczyć ufać Bogu bardziej i polegać na Jego prowadzeniu?
3. Bóg nie powołuje nas do sukcesu, ale do wierności. Musimy być wierni Jego powołaniu i czynić to, co potrzebne, abyśmy byli Jego dobrymi świadkami na każdym etapie rozwoju, na jakim się znajdujemy. Nasz sukces i powodzenie zależą od Niego. Jak nie wdając się w konfrontacje możesz pomagać innym i prowadzić ich do dostrzegania Bożej ręki i interwencji w ich życiu?
4. Egipt odgrywa istotną rolę w biblijnych prorocत्वach. Jaką rzeczywistość w naszym postmodernistycznym, ultramodernistycznym świecie symbolizuje Egipt i jak ta rzeczywistość odnosi się do nas?
5. Dlaczego nasze oczekiwania Bożych interwencji i działania zazwyczaj się nie spełniają? Dlaczego Bóg działa często dopiero wtedy, kiedy wszelkie inne środki zawodzą?

	<p style="text-align: center;">MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przewodniki- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”. • Pytania- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej. www.adwent.pl dział: Studium biblijne • Materiał do „Czasu misji”: https://adwent.pl/czas-misji 	<p style="text-align: center;">KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii. • Propozycje dodatkowych zajęć. • Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium. • Wspólnota, modlitwa <p style="text-align: center;">każdy czwartek, godz.20.00 Zoom: 856 5129 9515 Kod dostępu: Biblia</p>
---	---	--